

Eläinlääkäarin matkassa

Unelma-ammatti. Kaisa Nykänen valitsi uransa 4-vuotiaana. Eläinlääkäriksi veti halu auttaa eläimiä.

TEKIJÄT KATRIINA YLÖNEN KUVAT XXX

Kuvatekstit

Eläinlääkäri **Kaisa Nykäsen** klinikan ovella odottavat päivän ensimmäiset potilaat. Havannankoira Pepi ja sen villakoira-puoliveli Zorro on tuotu hammaskiven poistoon. Hammashoidot ovat Kaisan yleisimpiä toimenpiteitä.

– Taidamme huolehtia näistä yhtä hyvin kuin lapsista, hymyilee koirien emäntä Heidi Lindell ja nostaa hoitopöydälle Pepin.

Koiran sydämen sivuäänien vuoksi se nukutetaan toimenpidettä varten vain kevyesti.

– Kun ottaa koiran, sen hyvinvointiin pitää sitoutua ja huolehtia rokotuksista, tarjota hyvää ruokaa, liikuttaa riittävästi ja hoitaa turkki, Heidi listaa velvollisuuksia.

Kaisa laittaa Pepille jousisuunavaajan, jotta saa hoidettua hampaat huolellisesti. Hän kertoo, että hammaskiven muodostuminen on koirilla yksilöllistä. Pienillä roduilla sitä on yleensä enemmän. Sen syntymiseen vaikuttavat syljen koostumus ja suun bakteerit, sekä se, kuinka paljon koira pureskelee kovaa.

– Koska pahimmat hampaat ovat usein takana, eikä koira välttämättä oireile, huono tilanne jää usein huomaamatta, eläinlääkäri harmittelee.

– Kun hampaat saadaan kuntoon, eikä suu ole enää kipeä, koira virkistyy, Kaisa kehottaa säännölliseen hammashuoltoon.

PEPIN SUU ON hoidettu, ja on Zorron vuoro. Se joutuu kuitenkin odottamaan hetken. Vastaanotolle tuodaan halvaantunut koira.

– Vanhenevilla koirilla takapää saattaa heiketä selkä- tai lonkkanivelongelmien vuoksi, jolloin lihakset ja hermot eivät enää toimi niin kuin pitäisi, Kaisa kertoo.

Jonkin ajan kuluttua omistaja lähtee. Hänen silmissään kiiltelee. Sylissä koira nukkuu viimeistä untaan.

– Kun luopuminen on vaikeaa, tietää, että eläimestä on välitetty, Kaisa miettii.

Toisinaan hän joutuu ehdottamaan eläimestä luopumista.

– Omistaja on jo saattanut pohtia eläimestä luopumista, ja lopetuspäätös on helpotus, kun ei tarvitse enää päivittäin miettiä, kärsiikö eläin.

ZORRON SUUSTA KAISA löytää yllätyksen.

– Oletko heikkohermoinen, hän huikkaa kysymyksen Heidille, ja saa kieltävän vastauksen.

Heidi kurkistaa Zorron suuhun. Haljenneen hampaan irtomainen osa heiluu Kaisan pihtien päässä. Ihme kyllä, koira ei ole oireillut vauriota. Kaisa poistaa heiluvan hampaanosan ja pyöristää terävän reunan.

– Joko tästä ei aiheudu mitään ongelmia tai sitten hammas tulehtuu, ja tulehdus etenee hampaan ytimeen, jolloin koko hammas on poistettava, eläinlääkäri kertoo odotettavissa olevat vaihtoehdot kaunistelematta.

AAMUPÄIVÄN vastaanottopotilaat on hoidettu. Kaisa suuntaa maakunnassa odottavien asiakkaiden luokse. Niihin kuuluu eniten hevosia, mutta myös lehmiä, siikoja, lampaita ja vuohia.

– Tuohon lähistölle muutti alpakoitakin, Kaisa listaa laajenevaa lajivalikoimaa.

Klinikalla käy koirien lisäksi paljon kissoja, mutta ▶

Kuvatestit

myös marsuja, pikkujyrsijöitä ja pupuja.

Ensimmäisellä tallikäynnillä Kaisaa odottaa kahden tamman tiineystarkastus. Hän vetää käteensä hanskan ja pujottaa ultraäänilaitteen hevosen peräsuoleen tutkiakseen tilanteen kohdussa.

– Hevosella tiineyden voi todeta jo parin viikon kulluttua astutuksesta, Kaisa kertoo.

Toista tammoista hermostuttaa takapäätään tutkiva vieras ihminen. Omistajan läsnäolo rauhoittaa sitä, ja varmaotteinen eläinlääkäri saa tarkastuksen tehtyä.

Toisinaan eläinlääkärin työ on vaarallista. Esimerkiksi hevonen on painava, mutta liikkeissään salaman nopea eläin.

– Vaaroja välttämällä huomioon eläinten lajityypillisen käyttäytymismallin sekä ennakoimalla, miten ne mahdollisesti reagoivat tekemisiini.

Tarvittaessa eläinlääkäri käyttää apuvälineitä.

– Koiralle voin laittaa kuonokopan, koska silloin toiminnon rennommin. Kun en itse jännitä, eivät eläimetkään yleensä tee mitään.

Tällä kertaa tammojen kohdusta ei löytynyt uutta elämää. Omistaja jäi pähkäilemään, olisiko vika mahdollisesti jo vähän vanhemmassa oriissa, niin ettei se enää saa tammoja kantavaksi.

Kaisan vakiotöitä ovat myös hevosten rokotukset ja hammashuolto, jossa muun muassa raspataan eli poistetaan hammaspiikit. Suomenhevosruuna Kantin hampaiden hoito sujuu Kaisalta rutiinilla.

– Hyvä eläinlääkäri on luotettava ja kertoo, mitä tekee ja sanoo suoraan, onko jotain viialla, kertoo hevosen omistaja Elisa toiveistaan.

– Kiva eläinlääkäri myös tulee silloin, kun on sovittu, hän kehuu Kaisaa.

UUSMAALAISET MAISEMAT vilisevät auton ikkunoissa, kun Kaisa kaasuttelee seuraavaan paikkaan. Mitä ilmeisimmin hän pyrkii täyttämään asiakkaidensa toiveen tulla sovittuun aikaan.

– Aikataulujen pitäminen on haastavaa, kun akuutit tapaukset pitää mahdollistaa väleihin.

Ylinopeussakkoja hän ei ole kuitenkaan saanut, vaikka matkan varrella päivystää useampikin peltinen virkavallan edustaja.

SEURAAVALLA TALLILLA rokotetaan hevosia ja huolletaan niiden hampaita. Tallityöntekijä tuo Kaisalle hevospassit, joista selviävät edelliset rokotukset. Yleensä hevoset rokotetaan hevosinfluenssaa, jäykkäkouristusta ja herpes-virusta vastaan. Raspattavaan hevoseen Kaisa tuikkaa annoksen rauhoittavaa. Tallityöntekijä antaa tunnustusta osaavalle eläinlääkärille:

– Hyvältä eläinlääkäriltä eivät mene hermot edes sähläävien hevosten kanssa. Jos niin käy, hevosesta voi tulla vaikeasti käsiteltävä.

Kaisalla itsellään on kaksi hevosta ja vuosien ura kilpatason kenttäratsastajana. Taitoa käsitellä hevosia on kertynyt aimo annos.

– Hankalimpia tilanteita ovat ne, kun omistaja pelkää omaa eläintään, Kaisa tuumaa.

– Hoitamatta eläintä ei kuitenkaan pidä jättää, vaan kertoa eläinlääkärille mahdollisista ongelmista, hän kannustaa.

Raspattava hevonen torkkuu seisaallaan.

– Hevosten hoitaminen on välillä fyysisesti rankkaa,

Faktaotsikko

● Faktatestit

Kaisa tunnustaa.

Kunnossa hän pitää itsensä liikkumalla ja kulttuuri-rienoilla.

– Käyn muun muassa suunnistamassa, ratsastamassa, pyöräilemässä, tanssimassa sekä seikkailukisoissa. Harrastan myös laulamista.

– Nukahdan yleensä aika hyvin, ehkä sen vuoksi, kun olen paljon ulkona ja liikkeessä koko päivän, hän naurahtaa.

KAISA SUUNTAA takaisin klinikalleen.

– Olen kuulemma ilmoittanut jo 4-vuotiaana, että minusta tulee eläinlääkäri.

Eläinlääkäriksi veti halu auttaa eläimiä.

– Työn parhaita puolia on se, kun näkee eläimen paranevan.

Kaisa ei ole koskaan harkinnut ammatin vaihtamista.

– Potilaat ovat ihania ja omistajat mukavia! Jokainen päivä on erilainen. Tämä on ja pysyy unelma-ammattina, hän hehkuttaa.

Kaisa tietää, että eläinlääkärin työ siintää monen työntöhaaveissa. Hän on tarjonnut useasti työelämään tutustuvalla nuorella mahdollisuuden seurata työtään.

KLINIKAN PIHASSA odottaa venäjäntoyterrieri Väinö, jolta on löydetty sydänvika ja vettä keuhkoista. Nyt se ►

hengittää ja syö huonosti ja nukkuu paljon. Kaisa tutkii koiran. Omistajien kanssa päätetään vielä kokeilla lisätä lääkitystä.

– Nykyään hoidetaan paljon esimerkiksi koirien sydänsairauksia. Aikaisemmin ehkä ajateltiin, että vaisu koira on vain vanha, vaikka sillä on saattanut olla jokin sairaus, Kaisa kuvailee muuttuneita hoitokäytänteitä.

– Nykyisillä kipulääkkeillä eläimen elämä voi jatkua aktiivisena pidempään, ja erityisruoat rasittavat vaajakuntoisia elimiä vähemmän.

Kaisa tietää, että iäkäskin koira voi olla voimissaan ja omistajilleen iloksi, kun se hoidetaan hyvin.

– Minä olen vanhojen koirien ja kissojen ystävä! Ikä ei eläimelläkään ole mikään sairaus!

Villakoira Hertta nukkuu hoitopöydällä. Kaisa irrottaa kiinni jäänyttä maitohammasta. Hertan omistajan mielestä eläinlääkäreitä tarvittaisiin lisää.

– Kun eläimelle sattuu jotain, on tietysti perjantai-ilta, ja kaikki putiikit kiinni.

Eläinlääkäri ei vähättele omistajien hätää, vaikka tietää, että välillä eläimiä tuodaan pii-paana pienestäkin vaivasta lääkäriin.

– Vaikkapa silloin, kun koiralla on punkki niskassa, Kaisa naurahtaa.

PÄIVÄN PÄÄTTEEKSI Kaisa tarkastaa viisi jackrusselinterrierin pentua. Hän tutkii niiden silmät, korvat ja purrennan, kuuntelee sydämen ja keuhkot sekä tarkistaa urospennun kivesten laskeutumisen. Kaikki pennut ovat terveitä.

Pentujen omistaja, Sanna Korpivaara, on Kaisan va-

kioasiakkaita. Hän painottaa taitavien eläinlääkärien tarvetta:

– Eläimen henki on usein kiinni eläinlääkärin taidoista!

Päivän potilaat on hoidettu. Kaisa jää miettimään työssä näkemäänsä. Hän tietää, että useimmat omistajat hoitavat eläimiään antaumuksella.

– Esimerkiksi monet koirankasvattajat tietävät oman rotunsa sairaudet, hän kehuu.

Toisaalta omistajat voivat tulla sokeiksi eläimiään kohtaan. Entistä lihavammat vähän liikkuvat hevoset harmittavat Kaisaa. Seurauksena voi olla metabolinen oireyhtymä ja kaviokuume. Eläinten inhimillistämistä hän varoittaa.

– Eläin on pidettävä eläimenä ja otettava huomioon sen lajinomaiset käyttäytymistarpeet. Esimerkiksi hevonen on laumaeläin, joka tarvitsee johtajan.

KAISANTYÖPÄIVÄ ON ohi. Hän nostaa cockerspanielinsa syliinsä ja lepertelee salaisuuksia sen korvaan.

– Peppi on niin ihana! Kyllä eläimet tuovat paljon iloa elämään!

Kaisa riekuttaa Peppiä tovin pihalla ja suuntaa pihapiirin hevostarhoille.

Kaisan kokenut kisakumppani, suomenhevosuuna Zili, tulee vastaan ja hörisee.

– Zilin kanssa meillä on omat juttumme, hymyilee eläinlääkäri.

Kuvatekstit